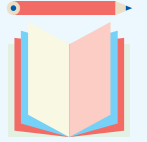

PIDZ update

Wij volgen de ontwikkelingen in de zorg voor zorginstellingen op de voet.

PIDZ Update

De invloed van de uitspraak van de Hoge Raad op overeenkomsten met zzp'ers.

De relatie tussen zzp'ers en opdrachtgevers ligt al langer onder een vergrootglas. Zo ook in de zorg. Kunnen zelfstandig zorgprofessionals dit werk in de zorg als zelfstandige uitvoeren? En wanneer is er sprake van schijnzelfstandigheid?

Begin november 2020 deed de Hoge Raad uitspraak in een zaak die volgens de media van invloed zou zijn op de aard van de arbeidsrelatie tussen zzp'er en opdrachtgever. In deze whitepaper gaan we hier graag dieper op in. Zodat je duidelijkheid krijgt en rust creëert op de werkvloer. En alle aandacht gaat naar de cliënten en patiënten.

December 2020

pidz.
met zorg verbonden

Een korte terugblik: de stand van zaken

Tot vier jaar geleden hadden we de VAR, Verklaring Arbeidsrelatie. Deze verklaring gebruikten zzp'ers om aan hun opdrachtgevers te laten zien dat ze als zelfstandig ondernemer opereren en ook zo worden behandeld. Hierna volgde de huidige wet DBA.

Met de wet DBA wil de overheid de verantwoordelijkheid voor de relatie die opdrachtgever en zzp'er samen aangaan beter verdelen. Vooral in situaties waarin twijfel bestaat of er sprake is van wel of geen dienstbetrekking, moet de wet DBA meer duidelijkheid bieden.

Kortgezegd: het moet schijnzelfstandigheid voorkomen. Hiervan is sprake als een opdrachtnemer (de zzp'er) op papier als zelfstandig ondernemer een opdracht vervult, maar in praktijk als werknemer wordt behandeld en/of zich zo gedraagt. Over de toetsing hiervan bestaat echter nog veel onduidelijkheid bij zorginstellingen en zzp'ers.

Meer weten over de wet DBA en handhaving door de Belastingdienst? Lees onze whitepaper De wet DBA en zorginstellingen op pidz.nl/wetdba.

Arrest Hoge Raad

Het arrest – de uitspraak – van de Hoge Raad geeft ons inzicht in hoe een arbeidsrelatie volgens de rechtspraak beoordeeld moet worden. En dus ook over hoe deze getoetst moet worden. Hoewel er geen zzp'er betrokken was bij de zaak, is de inhoud van het arrest wel door te trekken naar de arbeidsrelatie tussen zzp'er en opdrachtgever. Daarom hadden de media er uitgebreid aandacht voor.

De Hoge Raad is de hoogste rechterlijke macht in Nederland op gebied van civiel recht, strafrecht en belastingrecht. Zijn opdracht is de rechtseenheid te bewaken. Dit gebeurt door uitspraken van lagere rechters te vernietigen als deze in strijd met de wet zijn (cassatie). Belangrijke taak daarbij is het uitleggen van wetten. Uitspraken van de Hoge Raad zijn leidend in toekomstige rechtszaken.

De rechtszaak

Als er geen zzp'er betrokken was bij de rechtszaak, waar ging deze dan wel over? Het betrof een persoon die tweemaal een half jaar werkte op basis van een participatieplaats. Doordat zij dezelfde werkzaamheden verrichtte als medewerkers in loondienst en flexkrachten die later werden ingehuurd voor het verrichten van de werkzaamheden, was zij van mening dat ze aanspraak kon maken op een arbeidsovereenkomst.

De zaak kwam voor bij de kantonrechter en vervolgens bij het Hof. Beiden stelden haar niet in het gelijk. Zij beargumenteerden dit met de onderbouwing dat het nooit de bedoeling was geweest om een loondienstverband aan te gaan, omdat zij de werkzaamheden verrichtte op basis van een participatieplaats. Het Hof voegde hier nog aan toe dat het uitvoeren van dezelfde werkzaamheden en functie niet zonder meer maakt dat er een arbeidsovereenkomst is tussen beide partijen.

De persoon in kwestie besloot vervolgens in cassatie te gaan bij de Hoge Raad. Ook de Hoge Raad stelde de eiser niet in het gelijk. Maar met een andere argumentatie dan het Hof deed. De Hoge Raad bepaalde namelijk dat de bedoeling van partijen geen rol mocht spelen in het oordeel over de arbeidsrelatie. Hiermee geeft de Hoge Raad dus aan dat het niet van belang is of partijen ook echt de bedoeling hadden de overeenkomst onder de wettelijke regeling van een arbeidsovereenkomst te laten vallen.

Wat maakt dat de Hoge Raad toch uiteindelijk beslist dat de eiser geen aanspraak kon maken op een arbeidsovereenkomst, is dat het erom gaat of de overeengekomen rechten en verplichtingen voldoen aan de wettelijke omschrijving van de arbeidsovereenkomst. De Hoge Raad geeft hiermee aan dat de participatieplaats niet de kwalificatie van een arbeidsovereenkomst heeft. Ook het oordeel van het Hof dat dezelfde werkzaamheden in dezelfde functie verrichten niet automatisch resulteert in een arbeidsovereenkomst, wordt door de Hoge Raad in stand gehouden.

De gevolgen van het arrest

Er zijn twee belangrijke punten te concluderen uit de uitspraak van de Hoge Raad die ook gelden voor de arbeidsrelatie tussen zzp'ers en opdrachtgevers.

1. De “partijbedoeling” speelt geen rol (meer) in de beoordeling van een arbeidsrelatie. Dit geldt ook voor een overeenkomst tussen zzp'er en opdrachtgever. Het gaat er niet om dat beide partijen de bedoeling hebben om geen dienstbetrekking met elkaar aan te gaan. Het gaat erom wat de partijen precies hebben afgesproken in de overeenkomst. En daarna moet bekeken worden of die afspraken en vooral de uitvoering daarvan op de werkvloer een dienstbetrekking opleveren.

2. “Inbedding in de organisatie”, de situatie waarin iemand dezelfde werkzaamheden verricht als een medewerker in loondienst, is géén doorslaggevend criterium waarop de arbeidsrelatie wordt beoordeeld. Wanneer een zzp'er dezelfde werkzaamheden verricht als een medewerker in loondienst, betekent dus niet automatisch dat er een verkapt dienstverband bestaat tussen zzp'er en opdrachtgever.

Eenvoudiger

Uit deze uitspraak blijkt wederom dat de beoordeling van de aard van de arbeidsrelatie veel complexer is dan slechts enkele regels volgen.

Het arrest van de Hoge Raad heeft de situatie wel iets vereenvoudigd door te stellen dat de partijbedoeling niet langer relevant is. Ook is nu helder dat in de rechtspraak een ‘tweetrapraket’ gebruikt wordt om te oordelen over de aard van de arbeidsrelatie: eerst onderzoeken wat er exact afgesproken is door beide partijen, vervolgens bepalen wat de concrete situatie op de werkvloer is. Dit maakt de beoordeling van de arbeidsrelatie alsnog complex genoeg.

En nu?

In samenwerking met onze juridische experts concluderen wij dat dit arrest van de Hoge Raad géén nadelige gevolgen hoeft te hebben voor zorginstellingen en zzp'ers die via PIDZ een samenwerking aangaan. De uitspraak sluit juist aan bij de visie van PIDZ op zzp'ers in de zorg. Voor ons is de partijbedoeling namelijk nooit een doorslaggevend argument geweest om het standpunt in te nemen dat er geen sprake is van een dienstbetrekking. Wij hebben dat altijd diepgaander getoetst aan de hand van de situatie in de praktijk, waaronder het voorkomen van elke vorm van gezagsverhouding. De concrete situatie op de werkvloer is leidend, en wordt na deze uitspraak alleen maar belangrijker – ook als het gaat om de beoordeling door de Belastingdienst van de arbeidsrelatie tussen zzp'er en zorginstelling.

Ondernemerschap

Tips voor zorginstellingen

1. Geef zzp'ers de ruimte voor hun ondernemerschap
2. Blijf weg bij elke vorm van gezagsverhouding
3. Zorg voor een flexibele schil die groot genoeg is voor afwisseling
4. Huur geen oud-personeel in
5. Sluit de overeenkomst direct af met de zzp'er
6. Denk aan de terminologie

Meer weten over deze tips?
Lees dan de whitepaper *Wet dba en zorginstellingen* via pidz.nl/wetdba

Zoals we in het verleden al vaker adviseerden, speelt ondernemerschap een grote rol in het voorkomen van schijnzelfstandigheid bij de zzp'er.

Als zorginstelling doe je er goed aan er voor te zorgen dat de zzp'er ook echt een zelfstandige is op de werkvloer. Hierbij is het belangrijk dat er op geen enkele wijze sprake is van een gezagsverhouding door bijvoorbeeld kleding van de zorginstelling te dragen of deel te nemen aan teamoverleggen.

Bij het zelfstandig ondernemerschap hoort ook dat de zzp'er bepaalde handelingen op zijn of haar manier kan uitvoeren zonder sturing of toezicht.

Hoe nu verder?

Zorg draait om mensen. Daar is het tenslotte om begonnen. Om mensen die willen zorgen voor andere mensen. Bij PIDZ brengen we zorgprofessionals samen die er net zo over denken. Daarbij ontzorgen we zowel opdrachtgevers als zorgverleners, zodat ze bevlogen blijven of hun bezieling terugvinden.

We hopen dat deze update je wat meer duidelijkheid heeft gegeven over het arrest van de Hoge Raad en de gevolgen ervan voor opdrachtgevers in de zorg. We houden de ontwikkelingen nauwlettend in de gaten en praten je, op onze website en in een regelmatige update, bij over de belangrijkste veranderingen. Voor het allerlaatste nieuws kun je terecht op onze website: pidz.nl/wetdba.

Heb je nog vragen?

Dan staan we natuurlijk voor je klaar. Wil je iets weten over de wet DBA of andere wetgeving? Dan kun je contact opnemen met onze juridisch adviseur Sonja Mitev via vragenoverdba@pidz.nl. Voor meer informatie over PIDZ kun je contact opnemen met commercieel manager Jan-willem Vink via janwillem.vink@pidz.nl.

Sonja Mitev
Juridisch adviseur

Jan-willem Vink
Commercieel manager

Disclaimer

We hebben deze update met zorg samengesteld aan de hand van de beschikbare informatie. Eindhoven, december 2020.